

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

**ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ**

*(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)*

13 березня 2024 р

м. Київ

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ**

**ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ**

*(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)
13 березня 2024 р.*

за загальною редакцією
член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука

**м. Київ
2024**

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор, Вавріневич О.П. д.мед.н., професор.

Технічний редактор: Кондратюк М.В., к.мед.,н. доцент

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професор;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професор;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 13 березня 2024 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К.: МВЦ «Медінформ», 2024. – 228 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 13 березня 2024 р.) висвітлено широкий спектр актуальних питань у галузі гігієни та екології, що включають: стратегії розвитку науково-дослідницької діяльності; профілактику та лікування хронічних захворювань; вплив довкілля на здоров'я людини; епідеміологію та інфекційні захворювання; психологічні та соціальні аспекти здоров'я; охорону здоров'я в умовах воєнного стану, що підкреслює мультидисциплінарний підхід до розробки стратегій зміцнення здоров'я населення та покращення стану навколишнього середовища в розрізі розвитку єдиного здоров'я й програми лабораторного лідерства.

УДК _613+574]:061.3

*У разі повного або часткового використання матеріалів збірника
посилання обов'язкове
Оргкомітет конференції вважає за доцільне залишити авторські
тексти без змін*

© НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О.Богомольця

ОЦІНКА ЯКОСТІ ПИТНОЇ ВОДИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНКЕТНОГО ОПИТУВАННЯ ЖИТЕЛІВ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ <i>Лотоцька О.В., Цурик С.П., Кучер С.В., Данчишин М.В., Сопель О.М., Крицька Г.А., Федорів О.Є.</i>	133
ВПЛИВ ХАРЧОВИХ ЗВИЧОК НА ЯКІСТЬ ЖИТТЯ <i>Лотоцька О.В., Січова М.М.</i>	134
ОСОБЛИВОСТІ ЕПІДЕМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ З ТУБЕРКУЛЬОЗУ У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19 <i>Лотоцька О.В., Данилюк Г.В., Кучер С.В., Крицька Г.А., Сопель О.М., Лотоцький В.В., Смачило О.М.</i>	135
ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ЗАБРУДНЕННЯ ҐРУНТІВ, СПРИЧИНЕНИХ АГРЕСІЄЮ рф ПРОТИ УКРАЇНИ <i>Лотоцька-Дудик У.Б., Бомба М.Я.</i>	137
ВПЛИВ ВІЙНИ НА РЕПРОДУКТИВНЕ ЗДОРОВ'Я ЖІНОК-ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ <i>Луцак О.О., Калашченко С.І., Цимбалістова Т.В., Калиновська Д.С.</i>	138
ПРОБЛЕМИ НОРМУВАННЯ ВЗАЄМОДІЇ ШКІДЛИВИХ ФАКТОРІВ ЗА СУМІСНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ПЕСТИЦИДІВ ТА АГРОХІМІКАТІВ <i>Макаренко М.В., Гринзовський А.М., Репецька Г.Г.</i>	140
СТВОРЕННЯ НОВОГО ІНСТРУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ – ПРОЦЕДУРИ УНОРМУВАННЯ САНИТАРНО-ЗАХИСНИХ ЗОН У СПРОЩЕНИХ ВОЄННИХ УМОВАХ МІСТОБУДУВАННЯ <i>Махнюк В.М., Гаркавий С.І., Васильєва О.І., Махнюк В.В., Могильний С.М., Павленко Н.П.</i>	141
АКТУАЛЬНІСТЬ ОПТИМІЗАЦІЇ ІНСТРУМЕНТІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ В ЧАСТИНІ ЗМІНИ РОЗМІРІВ САНИТАРНИХ ВІДСТАНЕЙ <i>Махнюк В.М., Васильєва О.І., Махнюк В.В., Павленко Н.П., Могильний С.М., Мельниченко С.О.</i>	142
СТВОРЕННЯ СТАНДАРТУ «ДОСТУПНІСТЬ І ЗРУЧНІСТЬ ПОБУДОВАНОГО СЕРЕДОВИЩА» ЗА АНАЛОГІЄЮ МІЖНАРОДНОГО – ШЛЯХ ДО БЕЗБАР'ЄРНОГО ПРОСТОРУ В УКРАЇНІ <i>Махнюк В.М., Васильєва О.І., Махнюк В.В.</i>	144
ТОКСИКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ВПЛИВУ ПРЕПАРАТУ ТОМІГАН, KE НА ОРГАНІЗМ ПЕРЕПЕЛА ЯПОНСЬКОГО (COTURNIX JAPONICA) <i>Мельничук Ф.В., Антоненко А.М., Борисенко А.А., Ткаченко І.В., Ситник О.С. ..</i>	145
ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАСТОСУВАННЯ ІНСЕКТИЦИДІВ ПРИ ЗАХИСТІ КАРТОПЛІ ВІД ФІТОФАГІВ <i>Мельничук Ф.С., Гордієнко О.В., Алексєєва С.А.</i>	146

ОБҐРУНТУВАННЯ МЕДИКО-САНІТАРНИХ НОРМАТИВІВ БЕЗПЕЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ КОМБІНОВАНОГО ФУНґИЦИДУ АРТІС ПЛЮС, КС НА РІПАКУ В АГРОКЛІМАТИЧНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ <i>Сирота А.І., Мережкіна Н.В., Новохацька О.О.</i>	182
ВАЖЛИВІСТЬ ВИПРОБУВАНЬ СПЕЦИФІЧНИХ ЕФЕКТІВ ВПЛИВУ ДЛЯ ОБҐРУНТУВАННЯ ГІГІЄНІЧНИХ РЕГЛАМЕНТІВ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ У ПОВІТРІ РОБОЧОЇ ЗОНИ <i>Сирота Г.І., Платонова І.Л.</i>	183
АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ ДЕСТРУКТИВНИХ ЕМОЦІЙ НА ОРГАНІЗМ ТА МЕТОДИ ЙОГО КОРЕКЦІЇ <i>Ситнік О.С., Аністратенко Т.І.</i>	185
ПРОБЛЕМА ВІДХОДІВ, ЩО ВИНИКЛИ ВНАСЛІДОК РУЙНУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ІНФРАСТРУКТУРИ, ВІДХОДІВ ЗНИЩЕНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ ТА ОЗБРОЄННЯ <i>Сноз С.В., Смердова Л.М., Калашніков А.А., Бобильова О.О., Пасічник В.І.</i>	187
ЩОДО ВИСВІТЛЕННЯ ПИТАНЬ ГЕРОГІГІЄНИ В КУРСІ ВІКОВОЇ ГІГІЄНИ <i>Станкевич Т.В., Гаркавий С.І., Швагер О.В.</i>	188
ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІТИЧНОГО КОНТРОЛЮ ГЕРБІЦИДУ КЛАСУ БЕНЗОТІАДІАЗИНОНІВ БЕНТАЗОНУ В ПОВІТРІ РОБОЧОЇ ЗОНИ ТА АТМОСФЕРНОМУ ПОВІТРІ МЕТОДОМ ГАЗОРІДИННОЇ ХРОМАТОГРАФІЇ <i>Стеценко О.В., Гиренко Д.Б., Сирота А.І.</i>	190
ПОКРАЩЕННЯ СИСТЕМИ ПЕРВИННОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ЯК СКЛАДОВОЇ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ <i>Стойка О.О., Чумак С.П.</i>	191
ОБҐРУНТУВАННЯ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ РИЗИКІВ СПОЖИВАННЯ НАСЕЛЕННЯМ ТЮТЮНОВМІСНИХ ВИРОБІВ ДЛЯ ЕЛЕКТРИЧНОГО НАГРІВАННЯ <i>Строй А.М.</i>	192
ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ДОПОМОГИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ ІЗ СТРЕС-АСОЦІЙОВАНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ <i>Тимчишин Т.П., Коваль Н.В., Сергета І.В., Пашковський С.М.</i>	193
ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕСТИЦИДІВ ПОХІДНИХ КЛАСУ ТЕТРАМОВОЇ І ТЕТРОНОВОЇ КИСЛОТ ЗА ПОКАЗНИКАМИ ВИМИВАННЯ ЇХ У ПОВЕРХНЕВІ ТА ҐРУНТОВІ ВОДИ <i>Ткаченко І.В., Антоненко А.М., Кондратюк М.В., Зінченко Т.І.</i>	194
ВПЛИВ ІНФРАЧЕРВОНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ <i>Ткачишин В.С.</i>	195

construction – Accessibility and usability of the built environment з рівнем відповідності – ідентичний (IDT).

Враховуючи зазначену назву оригіналу міжнародного стандарту ISO 21542:2021 пропонуємо розглянути пропозицію щодо незначної зміни назви проекту ДСТУ ISO 21542:202X і викласти у такій редакції: «*Будинки і споруди. Доступність та зручність використання побудованого середовища життєдіяльності*». Оскільки, доступність і зручність використання для всіх – це динамічна концепція, яка постійно розвивається – **фундаментальний атрибут стійкого архітектурного середовища життєдіяльності людини**. Це процес взаємопов'язаних дій і завдань у повсякденному житті людей, який дає їм змогу отримати освіту і роботу, повною мірою брати участь у житті громади та відчувати себе причетними до суспільства у безбар'єрному архітектурно-планувальному середовищі життєдіяльності людини.

ТОКСИКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ВПЛИВУ ПРЕПАРАТУ ТОМІГАН, КЕ НА ОРГАНІЗМ ПЕРЕПЕЛА ЯПОНСЬКОГО (COTURNIX JAPONICA)

¹Мельничук Ф.В., ²Антоненко А.М., ²Борисенко А.А., ²Ткаченко І.В.,
³Ситник О.С.

¹ТОВ «Зелений Дім 2025», Київ

² Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, Київ

³ Білоцерківський національний аграрний університет

Триваюча інтенсивна хімізація світового сільського господарства призводить до того, що щорічно в біосферу планети – середовище проживання всього живого, включаючи людину, надходить велика кількість різних хімічних речовин, у тому числі і пестицидів. Тому проблема охорони навколишнього середовища від хімічних забруднювачів набула великого значення.

Основним етапом еколого-токсикологічної оцінки нових пестицидів є визначення їх токсичності при одноразовому введенні в гострому досліді, що дозволяє з'ясувати видову сприйнятливість тварин – середньосмртельну дозу (ЛД₅₀) даного препарату для них.

Метою нашої роботи було проведення токсикологічної оцінки впливу препарату Томіган, КЕ на організм перепела японського (Coturnix japonica) та визначення середньої летальної дози (ЛД₅₀) препарату.

Матеріали і методи. Дослідження проводили відповідно до Інструкції ОЕСР по проведенню досліджень хімічних речовин / Розділ 2: Вплив на біотичні системи, тест № 223: Птахи, тест на гостру токсичність та Правил Американської агенції з охорони навколишнього середовища для пестицидів та токсичних субстанцій. Статистичну обробку результатів здійснювали за допомогою програм Microsoft Excel і за допомогою статистичного методу пробіт-аналізу, оскільки він має свої переваги, зокрема, дозволяє оцінювати доза-відповідь з високою точністю і здатний аналізувати дані, які мають нормальний розподіл відповідей.

Результати дослідження та їх обговорення. Основні дослідження по визначенню гостротоксичного впливу препарату на японських перепелів були

проведені у діапазоні концентрацій препарату від 1800 мг/кг до 6300 мг/кг маси тіла. У перепелів, самців і самок, контрольної групи випадків загибелі, симптомів отруєння або аномальної поведінки зафіксовано не було. В піддослідних групах кількість загиблих тварин становила: 1 самка, 3 самки, 4 самки + 1 самець, 4 самки + 2 самці, 4 самки + 2 самці, 4 самки + 4 самці при 1800, 2700, 3600, 4500, 5400 та 6300 мг/кг маси тіла, відповідно. Отже, при дозі препарату 1800 мг/кг маси тіла смертність склала 12,5%, а доза 6300 мг/кг маси тіла викликає загибель 100% піддослідних птахів.

Основними симптомами токсичної дії були: гіпоактивність, опушене пір'я, нестійка хода, втрата орієнтації у просторі, кишкові розлади. Симптоматичні прояви наростали із збільшенням дози.

На основі отриманих експериментальних даних методом пробіт-аналізу розрахована ЛД₅₀ препарату Томіган, КЕ для організму перепела японського *Coturnix japonica*, яка склала 3181,795 мг/кг маси тіла, що відповідає V класу небезпечності згідно з Classification of hazards to the terrestrial environment. A review. Draft report to the UN sub-committee of experts on the GHS: terrestrial environmental hazards. Document ENV/JM/HCL (2008)3 OECD. Paris, 2008.

Висновок. Встановлено, що для японських перепелів *Coturnix japonica* величина ЛД₅₀ препарату Томіган, КЕ становить 3181,795 мг/кг. Отримана величина середньосмертельної дози свідчить про те, що препарат Томіган, КЕ є практично нетоксичним для птахів та відноситься до V класу небезпечності за показниками гострої токсичності. Втім, варто зазначити, що навіть препарати, класифіковані як малотоксичні, можуть спричинити серйозні наслідки при недотриманні рекомендацій щодо їх дозування та заходів безпеки.

Дані, отримані в ході дослідження, можуть бути використані для корекції дозування, вдосконалення інструкцій з застосування препарату та розробки заходів з мінімізації ризику для нецільових видів.

ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЗАСТОСУВАННЯ ІНСЕКТИЦИДІВ ПРИ ЗАХИСТІ КАРТОПЛІ ВІД ФІТОФАГІВ

¹Мельничук Ф.С., ¹Гордієнко О.В., ²Алексєєва С.А.

¹Інститут водних проблем і меліорації НААН України,

²ТОВ «Зелений дім 2025»

Вступ. Елементами екотехнологій у захисті рослин від шкідників є обґрунтоване застосування пестицидів за критеріями шкідливості, зниження норм витрати та точкове застосування препаратів.

В умовах Центрального регіону України колорадський жук зберігає провідне становище серед шкідників картоплі, будучи основним об'єктом у системі захисту культури. Еколого-біологічні особливості фітофага (зокрема, наявність у циклі розвитку шести форм фізіологічного спокою, що забезпечує постійну наявність комахи у ґрунті та збереження виду) ускладнюють боротьбу зі шкідником.

Крапельна пестигація – ефективна та екологічно безпечна тактика боротьби зі шкідниками. Переваги інсектигації: рівномірний розподіл